

SINH VIÊN VỚI “KỸ NĂNG MỀM”: NHẬN THỨC, MONG MUỐN VÀ CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN VIỆC HỌC “KỸ NĂNG MỀM” CỦA SINH VIÊN HIỆN NAY

Sinh viên thực hiện: **Phạm Thị Lan Hương**
Lê Thị Thương
Khóa: **QH-2008-X-XXH**
Giáo viên hướng dẫn: **PGS.TS. Nguyễn Kim Hoa**

PHẦN 1: MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Quá trình toàn cầu hóa đang diễn ra mạnh mẽ, ồ ạt trên tất cả các lĩnh vực, mọi quốc gia, Việt Nam cũng nằm trong bối cảnh đó. Những đòi hỏi của nhà tuyển dụng với các ứng viên cũng thay đổi theo. Sự biến đổi của bối cảnh xã hội cũng dẫn đến hàng loạt các yếu tố biến đổi theo, trong đó có yêu cầu của nhà tuyển dụng đối với lao động. Ngày nay, để đáp ứng yêu cầu công việc thì bên cạnh tiêu chí chuyên môn nghiệp vụ thì tiêu chí KNM được các nhà tuyển dụng đặc biệt quan tâm ở các ứng viên. Hầu hết các doanh nghiệp hiện nay đều tổ chức đào tạo KNM cho nhân viên cho thấy tầm quan trọng của KNM nhưng trình độ thực tế KNM của sinh viên chưa đáp ứng yêu cầu nhà tuyển dụng. Khả năng đáp ứng những đòi hỏi của công việc, giao dịch của đa số sinh viên tốt nghiệp đại học còn hết sức hạn chế. Sinh viên là một trong những thành phần lao động quan trọng của xã hội, bởi đây là đội ngũ lao động có tay nghề cao nên góp phần không nhỏ vào việc nâng cao chất lượng lao động nước nhà. Vậy một câu hỏi được đặt ra: sinh viên hiện nay nhận thức như thế nào về KNM? Trình độ KNM của sinh viên hiện nay ở mức độ nào? Họ đã làm những gì để trang bị cho mình các KNM nhằm nâng cao năng lực bản thân và đáp ứng yêu cầu xã hội? Đây là nguyên tác động tới việc học KNM của sinh viên?

Nhận thức được vấn đề này, nhóm tác giả đưa ra nghiên cứu “*sinh viên với kỹ năng mềm: nhận thức, mong muốn học tập và các yếu tố tác động*” nhằm đi tìm câu trả lời cho các câu hỏi trên.

2. GIẢ THUYẾT NGHIÊN CỨU

- Sinh viên hiện nay nhận thức được kỹ năng mềm có vai trò rất quan trọng trong việc tìm kiếm việc làm và các cơ hội khác trong cuộc sống, trình độ KNM của sinh viên hiện còn thấp. Do đó, họ có mong muốn học kỹ năng này. Tuy nhiên sinh viên vẫn chưa chủ động tìm đến các khóa học kỹ năng mềm.
- Có nhiều yếu tố tác động tới việc học kỹ năng mềm của sinh viên: yếu tố khách quan: việc tiếp cận thông tin liên quan đến đào tạo kỹ năng mềm, chất

lượng của các cơ sở đào tạo, đặc thù ngành học, kinh phí... và các yếu tố chủ quan từ phía bản thân sinh viên: hoàn cảnh xuất thân, năm học, giới tính,...

PHẦN 2: NỘI DUNG CHÍNH

1. NHẬN THỨC CỦA SINH VIÊN VỀ KNM

1.1 Cách hiểu của sinh viên về KNM

Kết quả nghiên cứu cho thấy, 73,7% sinh viên được hỏi lựa chọn định nghĩa chính xác đúng đắn và chính xác về KNM.

1.2 Nhận thức của sinh viên về sự cần thiết của KNM

Theo kết quả điều tra của chúng tôi 98% sinh viên được hỏi cho rằng KNM rất cần thiết cho sinh viên.

1.3 Trình độ kỹ năng mềm của sinh viên

Tính theo thang đo 5 điểm trên thì trung bình KNM của sinh viên hiện được 2.9¹ điểm, có nghĩa là thấp hơn so với mức trung bình. Điều này cho thấy, theo sự đánh giá của bản thân sinh viên thì hiện nay KNM của họ còn chưa cao.

Trung bình tổng các các KNM của sinh viên năm thứ tư cũng cao hơn sinh viên năm thứ nhất 3.11 và 2.68 (sự khác biệt này có sig = 0.007) Qua đó có thể kết luận xu hướng năm thứ tư có xu hướng có các kỹ năng mềm theo họ tự đánh giá cao hơn so với xu hướng tự đánh giá về kỹ năng mềm của sinh viên năm thứ nhất.

Có sự khác biệt cơ bản giữa các KNM của sinh viên năm thứ nhất và năm thứ 4. Sinh viên năm thứ tư có các KNM với mức độ cao hơn sinh viên năm thứ nhất. Điều này có thể giải thích do sự tích lũy KNM của sinh viên trong môi trường đại học. Sinh viên năm thứ tư đã học gần 4 năm trong môi trường đại học, họ đã tự trang bị cho mình các vốn kỹ năng nhất định qua việc học tập các môn chuyên ngành, hay do sự từng trải thực tế.

1.2 Nguồn tiếp thu KNM của sinh viên

Trong bài nghiên cứu này, nhóm tác giả đã đưa ra 3 nhóm yếu tố chính: do bản thân tự học hỏi, do đặc thù phương pháp học chế tín chỉ ở trường và do học chính thức các khóa đào tạo KNM.

Trong điều kiện kinh tế xã hội của nước ta hiện nay, các KNM của sinh viên có được chủ yếu là do tự thân sinh viên học hỏi và đúc rút trong quá trình phát triển của mình. Môi trường đại học, cụ thể là phương pháp học đóng vai trò quan trọng. Các trung tâm, địa điểm đào tạo KNM chưa thể hiện được vai trò của mình trong việc nâng cao trình độ KNM cho đa số sinh viên.

1.3 Nhận thức của sinh viên về vai trò của KNM

---

¹ *Trình độ KNM của sinh viên bằng trung bình cộng của trung bình 9 KNM.*

Trong số các sinh viên được hỏi, có 19.8% cho rằng KNM giúp họ hoàn thiện bản thân mình hơn, 18.4% cho rằng KNM giúp họ mở rộng các mối quan hệ, 17.1% trả lời KNM mang lại nhiều hơn cơ hội tìm kiếm việc làm trong tương lai. 15.2% nghĩ rằng KNM hỗ trợ họ trong việc học các môn chuyên ngành, 14.7% trả lời KNM giúp họ theo kịp sự phát triển của thời đại, 13.6% trả lời rằng học KNM để thỏa mãn sự hiểu biết, và những người cho rằng KNM có lợi ích khác là 1.2%.

1.4 Nhận thức của sinh viên về mục đích của việc học KNM

Mục đích chủ yếu khi sinh viên học KNM chủ yếu là thỏa mãn sự học hỏi, để phục vụ cho quá trình học đại học và tìm kiếm kiếm việc làm sau này.

Tuy nhiên, có sự khác biệt giữa sinh viên năm nhất và sinh viên năm tư về cơ cấu lựa chọn mục đích:

Qua khảo sát có 61.1% sinh viên năm thứ nhất cho rằng học kỹ năng mềm để phục vụ cho quá trình học đại học của họ. Đối với những sinh viên năm thứ tư, họ quan tâm nhiều đến lý do tìm kiếm công việc sau khi ra trường. Rõ ràng là sinh viên năm thứ tư có áp lực sắp ra trường phải xin việc nên họ có nhu cầu học kỹ năng mềm để tạo thói quen cuộc sống mới và tăng cơ hội việc làm cho bản thân.

2. CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN VIỆC HỌC KỸ NĂNG MỀM CỦA SINH VIÊN HIỆN NAY

2.1 Mong muốn học KNM của SV

Tỷ lệ sinh viên trong thời gian tới muốn được đi học các khóa đào tạo về KNM rất cao. Trong đó, tỷ lệ của sinh viên năm thứ nhất và năm thứ tư đồng đều nhau.

2.1.1 Mong muốn của sinh viên về hình thức học KNM

Hình thức học KNM được tỷ lệ sinh viên lựa chọn nhiều nhất là học lồng ghép vào nội dung học trên lớp. Tỷ lệ sinh viên lựa chọn học KNM ở các trung tâm rất thấp. Nguyên nhân chủ yếu là do sinh viên cho rằng mình có thể tự trau dồi và rèn luyện những KNM cần thiết cho bản thân nhờ có học chế tín chỉ và phương pháp học trên lớp của Thầy cô hiện nay, đó là phương pháp phân chia bài tập nhóm cho sinh viên. Ngoài ra sinh viên cho rằng việc học lồng ghép KNM trong chương trình đào tạo tiện lợi hơn cho họ về tiền bạc và thời gian.

2.1.2 Mong muốn của sinh viên về năm học nên học KNM

Có hai xu hướng: Sinh viên mong muốn học KNM khi đang học năm thứ nhất và sinh viên muốn học KNM trong suốt quá trình đại học nổi bật lên rõ rệt.

Lý do xu hướng thứ nhất: nhóm sinh viên cho rằng học KNM vào năm thứ nhất để phục vụ quá trình học đại học và vì nó cần thiết với bản thân, với cuộc sống và công việc.

Lý do xu hướng thứ hai: Nhóm sinh viên cho rằng học KNM nên học trong suốt quá trình học đại học vì KNM là cần thiết với sinh viên trong suốt quá trình học đại học, KNM cần phải được học tập thường xuyên và liên tục không chỉ khi còn đi học mà trong suốt cuộc đời.

2.2.3 Các KNM sinh viên mong muốn học

KNM sinh viên mong muốn được học nhiều nhất là: Kỹ năng phỏng vấn xin việc, kỹ năng lập kế hoạch và tổ chức công việc, kỹ năng giao tiếp ứng xử, kỹ năng thuyết trình và kỹ năng giải quyết vấn đề.

2.5. Tỷ lệ sinh viên theo năm học đã theo học các khóa đào tạo KNM

Tỷ lệ sinh viên đã từng đi học một khóa đào tạo về KNM rất thấp. Trong số đó, hầu hết là sinh viên năm thứ tư. Các địa điểm sinh viên đến học cũng khá đa dạng, phân bố đều tại các, nhưng nhìn chung, sinh viên ĐH KHXH&NV biết đến lớp học KNM tại trường KHXH&NV và trung tâm Tâm Việt nhiều hơn cả.

Kỹ năng được sinh viên lựa chọn học nhiều nhất là kỹ năng đàm phán, giao tiếp ứng xử, kỹ năng lập kế hoạch tổ chức công việc và thuyết trình. Kỹ năng phỏng vấn xin việc được sinh viên mong muốn học nhất nhưng do các yếu tố tác động nên sinh viên chưa có điều kiện học KNM này.

3. Các yếu tố tác động đến việc học kỹ năng mềm của sinh viên

3.1 Tính chủ động của sinh viên trong việc tìm hiểu về các cơ sở đào tạo kỹ năng mềm

3.2 Các yếu tố khách quan tác động đến việc học kỹ năng mềm của sinh viên

3.2.1 Yếu tố thời gian

3.2.2 Yếu tố tiền bạc

3.3 Các yếu tố về các cơ sở đào tạo: chất lượng đào tạo và vị trí cơ sở đào tạo.

3.4 Các yếu tố về các cơ sở đào tạo: chất lượng đào tạo và vị trí cơ sở đào tạo

3.5 Ngoài ra còn có các yếu tố khác tác động:

- *Gia đình*
- *Nghề nghiệp tương lai*
- *Thành phần xuất thân*

PHẦN 3. KẾT LUẬN VÀ MỘT VÀI GỢI MỞ GIẢI PHÁP NÂNG CAO KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN

1. Kết luận

Như vậy đa số sinh viên được hỏi lựa chọn định nghĩa chính xác về KNM.

Nhận thức được tầm quan trọng của KNM đối với việc tạo ra các cơ hội trong cuộc sống. Phần lớn sinh viên đều có nhu cầu được đào tạo các KNM.

Sinh viên năm thứ tư có xu hướng đã đi học các khóa KNM cao hơn sinh viên năm thứ nhất. Áp lực ra trường là nguyên nhân chính tạo ra sự khác biệt này.

Theo sinh viên tự đánh giá, trình độ KNM của họ hiện nay còn dưới mức trung bình. Theo thang đo 5 điểm, trung bình cộng mức KNM của sinh viên là 2.9 điểm. Có sự khác biệt cơ bản về mức độ kỹ năng mềm giữa sinh viên năm thứ nhất và sinh viên năm thứ 4. Nhìn một cách tổng quát thì sinh viên năm thứ 4 có xu hướng tự đánh giá trình độ KNM cao hơn sinh viên năm thứ nhất ở tất cả các kỹ năng. Điều này có thể giải thích do sự tích lũy KNM của sinh viên trong môi trường đại học. Sinh viên năm thứ tư đã học gần 4 năm trong môi trường đại học, họ đã tự trang bị cho mình các vốn kỹ năng nhất định qua việc học tập các môn chuyên ngành, hay do sự từng trải thực tế.

Các KNM của sinh viên có được chủ yếu là do tự thân sinh viên học hỏi và đúc rút trong quá trình phát triển của mình. Môi trường đại học, cụ thể là phương pháp học đóng vai trò quan trọng. Các trung tâm, địa điểm đào tạo KNM chưa thể hiện được vai trò của mình trong việc nâng cao trình độ KNM cho đa số sinh viên.

Sinh viên tham gia các khoa học KNM với nhiều mục đích, nhưng quan trọng hơn cả là vì họ nhận thức được rằng KNM cần thiết cho tất cả các lĩnh vực và đặc biệt KNM giúp sinh viên thích ứng với môi trường đại học và tìm kiếm việc làm trong tương lai.

Không có sự khác biệt về năm học đối với mong muốn học KNM của sinh viên năm thứ nhất và năm thứ tư. Cả hai nhóm đối tượng đều có mong muốn học KNM tương đương nhau. Hình thức sinh viên muốn được học KNM nhất là lồng ghép vào nội dung học trên lớp. Bắt đầu học từ năm thứ nhất và học KNM trong suốt quá trình học đại học.

Yếu tố tác động mạnh nhất đến việc học KNM của sinh viên chính là các yếu tố chủ quan từ phía sinh viên, đó là tính chủ động của sinh viên, việc tiếp cận thông tin về các cơ sở đào tạo KNM, sự sắp xếp thời gian hợp lý và vấn đề tiền bạc. Ngoài ra các yếu tố khách quan tác động ở cấp độ nhẹ hơn, như: thời gian học, chất lượng đào tạo và vị trí các cơ sở đào tạo KNM. Các yếu tố khác như: gia đình, nghề nghiệp sinh viên lựa chọn trong tương lai, thành phần xuất thân.. cũng tác động đến việc học KNM của sinh viên.

2. Gợi mở đối với việc nâng cao KNM cho sinh viên

2.1 Đối với nhà trường

Đẩy mạnh lồng ghép các kỹ năng mềm vào các môn học chính khóa, chuyên ngành: thuyết trình, làm việc nhóm, thảo luận các chủ đề, đặt câu hỏi cho giảng viên...

Đoàn trường cần tổ chức các hoạt động cho sinh viên có nhiều cơ hội tham gia các hoạt động ngoại khóa... nâng cao KNM

2.2 Đối với các cơ sở đào tạo KNM

Cần phải tích cực hơn nữa trong việc giới thiệu hình ảnh mình với sinh viên thông qua các hoạt động như: tờ rơi, apphich, qua các phương tiện truyền thông như báo, đài, truyền hình...

è Nên chăng nhà trường và các cơ sở đào tạo KNM cần phối kết hợp với nhau trong việc đào tạo giáo dục sinh viên. Như vậy sẽ giúp sinh viên nâng cao KNM, đồng thời cũng giúp sinh viên học các môn chính khóa hiệu quả hơn?